

Referanser: SKR 24/10, KM 6/10, KM 5/11, KR 32/13, KR 23/14, KR 60/14, NFG 05/15, NFG 12/15, KR 41/15, NFG 5/16, KR 20/16 og BM 21/16.

Arkivsak: 16/1898 - 3 (16/29916)

Saksdokumenter:

Tittel	Dok. ID
Revidert dåpsliturgi (nynorsk) KR sak 39 2016 (L)(310248)	1518598
Utdypende vedlegg til KR sak 20 Revisjon av dåpsliturgi 2016(280925)	1518599

Revisjon av dåpsliturgi

Sammendrag

Når et barn blir båret til dåp, blir vi minnet om at ingen kan bære seg selv. Gjennom dåpen blir vi en del av et fellesskap som strekker seg over hele verden – og gjennom alle tider. Det er en markering der barnet har alle sine viktigste støttespillere rundt seg, og der Gud lover å følge barnet alle dager.

Jesus døpte ikke, men utfordret mennesker han møtte til å være sammen med han og følge ham. Etterfølgerne til Jesus fikk i oppdrag å gi dåpen videre til mennesker over hele verden og å undervise om Guds gode vilje med menneskenes liv.

(Fra Den norske kirkes nettside om dåp)

På Kirkemøtet 2010 og 2011 ble en ny dåpsliturgi behandlet og enstemmig vedtatt. Allerede da ble det understreket at en måtte komme tilbake til gudstjenestereformen etter en periode på 3-6 år for å gjennomgå kritisk og foreta eventuelle justeringer og endringer i liturgiene (KM sak 4/10, vedtakspunkt 4.)

I 2013 drøftet Kirkerådet saken Status for gudstjenestereformen (KR 32/13). Her ble det fremhevet at mange hadde innvendinger mot dåpsliturgien og ønsket endringer.

Det som særlig påpekes, er at dåpsliturgien er for tung, for gjentagende, for ordrik og for lang. Noen har også strukturelle innvendinger. Dette gjelder særlig tredelingen av liturgien og plasseringen av noen elementer, særlig at faddertiltalen kommer i tredje del, altså *etter* selve dåpshandlingen. Noen kritiserer fremdeles liturgien ut fra de samme

teologiske innvendinger som fremkom i forarbeidene og i høringen, men uten at de oppnådde tilslutning.

Et forslag til revidert dåpsliturgi ble derfor utarbeidet og sendt på høring, slik Regler for saksbehandling i liturgisaker foreskriver. Etter høringen behandlet NFG saken i mars 2016 og Kirkerådet i juni 2016.

Sammenliknet med gjeldende dåpsliturgi fra 2011 er *strukturen* endret ved at tiltalen til fadderne er flyttet fram foran forsakelse og troen og ved at lesningen av Matt 28 (dåpsbefalingen) er stilt foran lesningen av Mark 10 (Jesus og barna). Takkebønnen for barnet/dåpskandidaten er nå blitt obligatorisk, mens lesningen av Joh 3,16 er blitt et «kanledd».

Flere *formuleringer* er justert, bl a er tilsigelsen rett etter dåpen endret fra «gjort deg til sitt barn» til «født deg på ny», slik det har vært i lutherske dåpsliturgier før 1920. Men ved presentasjonen av den dømte for menigheten rett etter dåpen, sies følgende ord: «Dette er NN, Guds barn, døpt inn i vår menighet og Kristi verdensvide kirke.»

Til slutt i dåpshandlingen er det innført en takkebønn for dåpen med en forbønn for de dømte og deres foreldre og faddere. Liturgien er også blitt noe kortere.

Bispemøtet behandlet saken i september (BM 21/16). I sin uttalelse fremhever biskopene at dåpsliturgien både uttrykker grunnleggende elementer i vår kristne tro og representerer en bred kontaktflate og et folkekirkelig møtepunkt. De viser til at dåpsliturgien har vært grundig utredet, men ber om en endring i liturgien for å kommunisere luthersk dåpsteologi på en bedre måte:

De foreslåtte formuleringer fra Kirkerådet i bønnen før dåpen (pkt 6) kommuniserer luthersk dåpsteologi på en utilstrekkelig måte. De underkommuniserer at synd og død er blivende realiteter i den dømtes liv. Bispemøtet ber derfor om at dette blir gjort om, slik at det i stedet for to alternativer bønner, bare blir én bønn, formulert slik:

*Barmhjertige Gud, takk for at dåpens vann ved ditt ord er en nådens kilde, der du tilgir oss vår synd, frelser oss fra dødens makt og gir oss løfte om det evige liv.
Send din ånd så NN som døpes reises opp til det nye livet med Jesus Kristus vår Herre.*

Det foreslås for Kirkerådet å ta denne endringen til følge, kun med en liten endring i *anvisningen* i bønnen. Av hensyn til at denne bønnen bes kun én gang også når det er flere som blir døpt, anbefales anvisningen justert slik: «Send din Ånd så hun/han/de som døpes...».

I liturgiforslaget som fremmes i vedtaksteksten er dette lagt inn.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet oversender saken til behandling i Kirkemøtet. Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å gjøre følgende vedtak:
2. Det fremlagte forslag til Ordning for dåp i hovedgudstjenesten i begge målformer godkjennes til bruk og erstatter ordningen for dåp i hovedgudstjenesten fra 2011.
3. Ordningen tas i bruk i menighetene senest innen 1. september 2017.

Ordning for dåp i hovedgudstjenesten

1 Mottakelse til dåp

L | I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

L | Ved dåp av barn:

Med takk og glede bringer vi i dag *dette barnet/disse barna* til Gud i den hellige dåp. I dåpen tar Gud imot oss og forener oss med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.

Ved dåp av større barn, unge eller voksne:

L | Med takk og glede bringer vi i dag *NN/dere* til Gud i den hellige dåp. I dåpen tar Gud imot oss og forener oss med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.

Følgende skriftord kan leses:

L | For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. [Joh 3,16](#)

L | Ved dåp av barn:

L: La oss takke og be:

L/ML: Evige Gud, du som gir liv til alt som lever og har skapt oss i ditt bilde: Vi takker deg for *NN/NN*. *Hun/Han/De* er dyrebar(e) i dine øyne. Omslutt *henne/ham/dem* med din kjærlighet og gi *henne/ham/dem* et hjem i din kirke. Amen.

Ved dåp av større barn, unge eller voksne:

L: La oss takke og be:

L/ML: Evige Gud, du som gir liv til alt som lever og har skapt oss i ditt bilde: Vi takker deg for *NN/NN* som i dag skal bli døpt. *Hun/Han/De* er dyrebar(e) i dine øyne. Omslutt *henne/ham/dem* med din kjærlighet og gi *henne/ham/dem* et hjem i din kirke. Amen.

Her, eller før den avsluttende lovprisningen (1 Pet 1,3), kan presten si noe kortfattet om den aktuelle dåpshandlingen.

2 Dåpssalme

En dåpssalme synges enten her, før 1 Mottakelse til dåp, før 4 Fadderansvaret eller som avslutning på dåpshandlingen. Dåpssalmen kan deles opp og synges på flere av disse stedene i dåpsliturgien. Det kan også fremføres korsang, solosang eller instrumentalmusikk på ett av disse stedene.

3 Skriftlesning

De følgende tekstene kan gjerne leses av en i dåpsfølget eller en annen medliturg.

L | La oss høre Jesu ord og befaling om den hellige dåp:

ML/L | Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende. **Matt 28,18–20**

L | La oss høre hvor vennlig Jesus tar imot barna og åpner Guds rike for dem:

ML/L | De bar små barn til Jesus for at han skulle røre ved dem, men disiplene viste dem bort. Da Jesus så det, ble han sint og sa til dem: «La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem. Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det.» Og han tok dem inn til seg, la hendene på dem og velsignet dem. **Mark 10,13–16**

Ved dåp av større barn, unge eller voksne kan denne teksten erstattes med

L | Apostelen Paulus sier om dåpen:

ML/L | Det ble åpenbart hvor god vår Gud og frelser er, og at han elsker menneskene: Han frelste oss, ikke på grunn av våre rettfærdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig. Han frelste oss ved badet som gjenföder og fornyer ved Den hellige ånd, som han så rikelig har øst ut over oss ved Jesus Kristus, vår frelser, så vi skulle bli rettfærdige ved hans nåde og bli arvinger til det evige liv, som er vårt håp. **Tit 3,4–7**

ELLER

L | Jesus sier at vi blir født på ny i dåpen:

ML/L | Det var en mann som het Nikodemus. Han var fariseer og en av jødernes rådsherrer. Han kom til Jesus om natten og sa: «Rabbi, vi vet at du er en lærer som er kommet fra Gud. For ingen kan gjøre de tegnene du gjør, uten at Gud er med ham.» Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Den som ikke blir født på ny, kan ikke se Guds rike.» «Hvordan kan en som er gammel, bli født?» sa Nikodemus. «Kan noen komme inn i mors liv igjen og bli født for andre gang?» Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike.» **Joh 3,1–5**

Eller

L | Apostelen Paulus sier om dåpen:

ML/L | Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død? Vi ble begravet med ham da vi ble døpt med denne

dåpen til døden. Og som Kristus ble reist opp fra de døde ved sin Fars herlighet, skal også vi vandre i et nytt liv. Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi være ett med ham i en oppstandelse som er lik hans. Vi vet at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham, for at den kroppen som er underlagt synden, skulle tilintetgjøres, og vi ikke lenger være slaver under synden. For den som er død, er befridd fra synden. Er vi døde med Kristus, tror vi at vi også skal leve med ham. **Rom 6,3 - 8**

4 Fadderansvaret

Ved dåp av barn:

L | Vil foreldre og faddere reise seg.

Dere skal være vitner om at *barnet/barna* er døpt med den kristne dåp. Sammen med vår menighet og hele kirken får dere del i et hellig ansvar: å vise omsorg for *henne/ham/dem*, be for *henne/ham/dem*, lære *henne/ham/dem* selv å be og hjelpe *henne/ham/dem* til å bruke Guds ord og delta i den hellige nattverd, så *hun/han/de* kan leve og vokse i den kristne tro.

Foreldre og faddere blir stående.

Ved dåp av større barn, unge eller voksne:

L | Vil (foreldre og) faddere reise seg.

Dere skal være vitner om at *NN/NN* er døpt med den kristne dåp. Sammen med vår menighet og hele kirken får dere del i et hellig ansvar: å vise omsorg for *henne/ham/dem*, be for *henne/ham/dem* og hjelpe *henne/ham/dem* til å bruke Guds ord og delta i den hellige nattverd, så *hun/han/de* kan leve og vokse i den kristne tro.

Foreldre og faddere blir stående.

5 Forsakelsen og troen

Ved dåp av barn:

L | La oss sammen bekjenne forsakelsen og troen som vi døpes til.

Alle reiser seg.

Ved dåp av større barn, unge eller voksne:

L | Vil du sammen med denne menigheten bekjenne forsakelsen og troen som vi døpes til?

Dåpskandidaten | Ja.

Dåpskandidaten kan om nødvendig bekrefte sitt ja, her og ved dåpshandlingen, på andre måter enn med verbalt språk.

De som selv kan svare på spørsmålet, spørres først. Når alle har svart, sier liturgen:

L | La oss sammen bekjenne forsakelsen og troen.
Alle reiser seg.

A | Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen.

**Jeg tror på Gud Fader, den allmektige,
himmelens og jordens skaper.**

**Jeg tror på Jesus Kristus,
Guds enbårne Sønn, vår Herre,
som ble unnfanget ved Den hellige ånd,
født av jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus,
korsfestet, død og begravet,
før ned til dødsriket,
stod opp fra de døde tredje dag,
før opp til himmelen,
sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd,
skal derfra komme igjen
for å dømme levende og døde.**

**Jeg tror på Den hellige ånd,
en hellig, allmenn kirke,
de helliges samfunn,
syndenes forlatelse,
legemets oppstandelse
og det evige liv.**

Amen. Den apostoliske trosbekjennelse

6 Dåpshandlingen

Vannet helles i døpefonten.

L | Barmhjertige Gud, vi takker deg for at dåpens vann ved ditt ord er en nådens kilde, der du tilgir oss vår synd, frelser oss fra dødens makt og gir oss løfte om det evige liv. Send din Ånd så *hun/han/de* som døpes reises opp til det nye livet med Jesus Kristus, vår Herre.

Mellom hver dåp kan det synges et vers fra en egnet salme.

Dåpsfølget går fram til døpefonten.

Ved dåp av barn:

L | Hva heter barnet?

Den som bærer barnet, sier barnets fornavn.

L | Vil dere at *NN* skal døpes til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og oppdras til et liv i den kristne forsakelse og tro?

Den som bærer barnet, foreldre/foresatte og faddere, svarer:

Ja.

Ved dåp av større barn, unge eller voksne:

L | Hva heter du?

Den som skal døpes, svarer selv ved å si fornavnet sitt. Om nødvendig kan en annen si navnet.

L | *NN*, vil du bli døpt til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og leve i den kristne forsakelse og tro?

Den som skal døpes, svarer:

Ja.

Liturgen ber bønnen før og etter korstegningen med åpen håndflate, vendt mot barnets/dåpskandidatens ansikt.

L | Gud bevare din utgang og din inngang fra nå og til evig tid.

Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn ✠. Du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.

L | *NN*, etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Mens dette sies, øser liturgen med hånden rikelig med vann over hodet til den som døpes, tre ganger.

Liturgen legger, gjerne sammen med fadderne, hånden på den døptes hode og sier:

L | Den allmektige Gud har i dåpen gitt deg sin hellige Ånd, født deg på ny og tatt deg inn i sin troende menighet. Gud styrke deg med sin nåde til det evige liv.

Fred være med deg.

Barnet vendes mot menigheten eller løftes opp. Ved dåp av større barn, unge eller voksne kan disse vende seg mot menigheten. Følgende ord sies:

L | Dette er *NN* (fornavn), Guds barn, døpt inn i vår menighet og Kristi verdensvide kirke.

Etter hver dåp og presentasjon kan det tennes et lys. Liturgen kan si:

L | Et lys er tent for *NN*.

Lysene settes i en lysholder og brenner til gudstjenesten er ferdig.

Når alle dåpslysene er tent, sier liturgen:

L | Jesus sier: «Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.» Joh 8,12

Lystenning kan alternativt skje under forbønnen (pkt 17) i gudstjenesten.

7 Bønn og lovprisning

L | La oss takke og be.

Enten A

ML/L | Trofaste Gud,
vi takker deg for dåpen,
der du tar imot oss og kaller oss ved navn.
Vi ber for *NN/barna/dem* som er døpt i dag.
Vær med *henne/ham/dem* gjennom livet, i medgang og i motgang,
og bevar *henne/ham/dem* i dåpens nåde.
Styrk foreldre og faddere i deres oppgave.
Gud, hør vår bønn.

Eller B

ML/L | Trofaste Gud,
vi takker deg for dåpen,
der du tar oss inn i din kirke.
Vi ber for *NN/barna/dem* som er døpt i dag.
Hold din vernende hånd over *henne/ham/dem*,
og gi kjærlighet og visdom til alle som har ansvar for *henne/ham/dem*.
Gud, hør vår bønn.

Eller C

Ved dåp av større barn, unge og voksne.

ML/L | Trofaste Gud,
vi takker deg for dåpen
og løftet om at Jesus er med oss alle våre dager.
Vi ber for *NN/dem* som er døpt i dag.
Bevar *henne/ham/dem* i troen på deg,
så *hun/han/de* kan vandre i lyset
og nå det evige mål i ditt rike.
Gud, hør vår bønn.

Fadervår fremsies. Dersom det er nattverd i gudstjenesten, kan Fadervår falle bort her.

L | La oss sammen be den bønnen Jesus har lært oss:

A | Vår Far i himmelen!

La navnet ditt helliges.

La riket ditt komme.

La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.

Gi oss i dag vårt daglige brød,

og tilgi oss vår skyld,

**slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.
Før riket er ditt
og makten og æren i evighet.
Amen.**

Det er også anledning til å benytte Fadervår etter 1977-liturgien eller etter 1920-liturgien.

L | Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. **1 Pet 1,3**

Dåpsliturgien avsluttes eventuelt med sang, jfr. rubrikk til punkt 2.

Bakgrunn

1. Noen fakta om dåp i Den norske kirke

Dåpsliturgien er en liturgi som svært mange mennesker møter.

I 2015 ble det døpt 34.116 personer i Den norske kirke. I tillegg består det enkelte dåpsfølget av både foreldre, faddere og øvrig familie og venner og kan mange steder utgjøre 10 – 25 personer på en gudstjeneste.

Det har de siste årene vært en økende tendens til at menigheter feirer både dåp og nattverd i samme gudstjeneste og at personer i dåpsfølget i større grad enn tidligere deltar i nattverdhandlingen.

Antall døypte har imidlertid vist en nedadgående tendens de siste årene. I 2013 var det 36.572 personer som ble døpt i Den norske kirke og i 2014 ble 35.051 personer. I 2014 tilsvarer dette 59 prosent av alle fødte – og i 2015 58 prosent.

Andelen døypte av 1-åringer som har foreldre med medlemskap i Den norske kirke, har vært om lag 76 prosent de fire siste årene, men også her er det en nedadgående tendens.

Den norske kirke har som en sentral målsetning å motivere til dåp, særlig at kirkens medlemmer døper barna sine og lar dem delta i kirkens trosopplæring.

2. Dåpen i bekjennelsesskriftene og i det økumeniske Limadokumentet (BEM)

A) I *Den nikenske trosbekjennelsen* henvises det til dåpen på følgende måte:

«Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke. Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse og venter de dødes oppstandelse og et liv i den kommende verden. Amen.»

B) I *Den augsburgske konfesjon* (Augustana) omtales dåpen særskilt i artikkel IX: Til denne artikkelen svarte de romersk-katolske teologene at dette var man enige om:

«Om dåpen lærer de at den er nødvendig til frelse – at Guds nåde tilbys ved dåpen og at man skal døpe barna sine, for at de ved dåpen skal bli brakt til Gud og tatt inn i hans nåde.»

C) I *Den lille katekismen*, fjerde del, omtales dåpen slik:

Hva er dåpen? Dåpen er ikke bare vann, men vann som Gud har befalt oss å bruke sammen med Guds ord.

Hva er så det for et Guds ord? Det som vår Herre Kristus sier: Gå ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. (Matt 28,19-20)

Hva får vi i dåpen? Den gir forlatelse for syndene, frelser fra døden og djevelen og gir evig salighet til alle som tror det som Guds ord og løfte sier.

Hva er det for Guds ord og løfte? Det som vår Herre Kristus sier: Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt. (Mark 16,16)

Hvordan kan vann gjøre så store ting? Det er ikke vannet som gjør det, men Guds ord som er sammen med vannet, og troen som stoler på dette ordet. For uten Guds ord er vannet bare vann og ingen dåp. Men med Guds ord er det vann som gir nåde og liv, et ”bad som gjenföder ved Den Hellige Ånd”. Paulus sier det slik til Titus: Gud frelste oss, ikke på grunn av våre rettfærdige gjæringer, men fordi han er barmhertig; han frelste oss ved det bad som gjenföder og fornyer ved Den Hellige Ånd, som han så rikelig har utøst over oss ved Jesus Kristus, vår frelser. Slik skulle vi stå rettfærdige for Gud ved hans nåde og bli arvinger til det evige liv, som er vårt håp. (Tit 3,5-7)

Hva betyr det å bli døpt med vann? Det betyr at den gamle Adam i oss skal druknes og dø med alle synder og onde lyster ved at vi daglig angreer og vender oss bort fra vår synd. Og det betyr at hver dag skal et nytt menneske stå opp og leve evig for Gud i rettferd og renhet.

Hvor står det skrevet? I Romerbrevet sier Paulus: Vi ble begravet med Kristus da vi ble døpt med denne dåp til døden, for at vi skal leve det nye livet, likesom Kristus ble reist opp fra de døde ved Faderens veldige kraft. (Rom 6,4)

D) Limadokumentet fra Faith and Order (Kirkenes verdensråd) *Baptism, Eucharist and Ministry*

betegnes ofte som en milestein i det økumeniske arbeidet med lærespørsmål. Det ble vedtatt i Lima i Peru i 1982 etter en lang og bred økumenisk prosess som startet allerede i 1927 med Lausanne-konferansen og Edinburgh-konferansen i 1937, men som fikk sin første form som dokument i 1970, deretter i Accra-dokumentet fra 1974. Limadokumentet har fått en sterk posisjon i det økumeniske arbeidet, og viser hvor mye kirkene sammen kan si om dåpen. Når kirkene utformer en ny dåpsliturgi, er det god grunn til å være oppmerksom på Limadokumentet, som betegnes som et konvergensdokument.

I det følgende siteres de tre første avsnitt i Limadokumentet, samt det avsnitt hvor man uttrykker hva som bør være med i enhver kristen dåpsliturgi:

1. Kristen dåp har sin grunn i den gjærning Jesus fra Nasaret utførte, hans død og hans oppstandelse. Dåpen er innlemmelse i Kristus, vår korsfestede og oppstandne Herre. Den er også inngangen til den nye pakt mellom Gud og hans folk. Dåpen er en gave fra Gud og den utføres i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Evangelisten Matteus forteller at da den oppstandne Herre sendte disiplene sine ut i verden, påla han dem å døpe (Matt 28,16-20). Dåp har vært praktisert helt fra den apostoliske kirkes første tid. Det finnes vitnesbyrd om dette i brevlitteraturen i Det nye testamente, i Apostlenes gjæringer og i Kirkefedrenes skrifter. Kirkene fortsetter i dag denne praksisen som en forpliktelse til den Herre som gir av sin nåde til sitt folk.

2. Dåpen er tegnet på det nye livet som gis ved Jesus Kristus. Den forener den dømte med Kristus og med hans folk. Det nye testamentes skrifter og Kirkens liturgi uttrykker dåpens betydning gjennom forskjellige bilder som viser rikdommen i Kristus og hans frelsesgaver. Disse bildene henviser noen ganger til vannsymbolikken i Det gamle testamente. Dåp er å få del i Kristi død og oppstandelse (Rom 6,3-5; Kol 2,12); å bli renvasket for synd (1 Kor 6,11); en ny fødsel (Joh 3,5); å få lys fra Kristus (Ef 5,14); å bli ikledd Kristus (Gal 3,27); en fornyelse av Ånden (Tit 3,5); å erfare redningen fra syndefloden (1 Pet 3,20-21); en utfrielse fra trelldom (1 Kor 10,1-2) og en frigjøring inn i en ny menneskehet hvor skillelinjene mellom

kjønn, raser og sosiale lag er overskredet (Gal 3,27-28; 1 Kor 12,13). Bildene er forskjellige, men virkeligheten er den samme.

3. Dåp betyr å få del i Jesus Kristi liv, død og oppstandelse. Jesus gikk ned i Jordanelven og lot seg døpe som en solidaritetshandling med syndere, for at all rettferdighet skulle oppfylles (Matt 3,15). Denne dåpen var et skritt på den veien Jesus gikk som den lidende Herrens tjener, en vei som førte ham gjennom lidelse, død og oppstandelse (Mark 10,38-40.45). I dåpen får de kristne del i Kristi frigjørende død hvor deres synder blir begravet, hvor "den gamle Adam" blir korsfestet med Kristus, og hvor syndens makt blir brutt. De som er døpt er dermed ikke lenger slaver under synden, men fri. De er gjort fullstendig lik med Kristus i hans død, gravlagt og oppreist sammen med ham her og nå til et nytt liv i kraften av hans oppstandelse. Derfor kan de leve i tillit til at de til sist vil bli ett med ham i en oppstandelse som er lik hans (Rom 6,3-11; Kol 2,13; Kol 3,1; Ef 2,5-6).

20. I en fullstendig dåpsliturgi bør det i det minste følgende ledd finnes: Lesning av skriftavsnitt som omhandler dåpen, påkallelse av Den Hellige Ånd, forsakelse av det onde, en bekjennelse av troen på Kristus og Den Hellige Treenighet, bruk av vann, en erklæring om at de dømte har mottatt en ny identitet som Guds sønner og døtre og at de som kirkens medlemmer er kalt til å være vitner for evangeliet. Noen kirker betrakter ikke denne kristne innvielsen som fullstendig før de dømte er beseglet med Den Hellige Ånds gave og har mottatt den hellige nattverden.

(Fra Dåp, nattverd og embete. Limadokumentet med forord av Ivar Asheim. Mellomkirkelig Råd 1996, s. 17-18.)

3. Behandlingsprosessen for Revidert dåpsliturgi

I 2013 og i 2014 drøftet Kirkerådet tidsprogresjonen for evaluering av de ulike elementene i gudstjenestereformen (KR 32/13, KR 23/14 og KR 60/14). I 2015 fattet Kirkemøtet følgende tidsplan:

Den liturgiske musikken og Dåpsliturgien legges frem til behandling på Kirkemøtet 2017. Hovedgudstjenesten og Almennelige bestemmelser legges frem for Kirkemøtet 2018 (NB. senere endret til 2019). Tekstboken legges frem for Kirkemøtet 2020.

En arbeidsgruppe ble etablert tidlig i 2015 for å utarbeide et justert eller revidert dåpsliturgiforslag som Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) kunne behandle. I arbeidsgruppen var også biskopene representert. NFG behandlet saken 17. – 18. juni og gjorde flere endringer i arbeidsgruppens forslag, særlig i innledningsdelen. Kirkerådet behandlet NFGs forslag 16. – 18. september (KR sak 41/15) og vedtok enkelte endringer som skulle inngå i høringsforslaget. Den viktigste endring var at Kirkerådet vedtok å ta inn igjen Joh 3,16 i dåpsliturgien.

I tillegg til de ordinære høringsinstansene ble bispedømmekontorene bedt om å foreslå menigheter som også kunne gi høringssvar. Menigheter fra alle bispedømmene er slik blitt godt representert i høringen. Flere av menighetene viser til at deres høringssvar er utarbeidet i et gudstjenesteutvalg, og at liturgiforslaget har vært prøvd ut i gudstjenesten i høringsperioden. Ofte er det menighetens prest som har sendt inn høringssvaret. Til sammen kom det inn 98 høringssvar fra i alt 102 høringsinstanser.

Etter høringen fikk Nemnd for gudstjenesteliv fremlagt en nytt forslag til dåpsliturgi og behandlet dette i mai 2016. Kirkerådet behandlet så saken i juni 2016. Begge instanser vedtok enkelte endringer i liturgien.

På bakgrunn av høringsuttalelsene ble det utarbeidet et revidert liturgiforslag som ble behandlet på nytt i Nemnd for gudstjenesteliv i mars 2016 (NFG sak 5/16). NFG vedtok følgende hovedendringer i det foreliggende forslag:

1. NFG la til muligheten for å innlede dåpshandlingen med den utvidede formen «I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.»
2. NFG vedtok i tråd med sitt tidligere vedtak å ta ut Joh 3,16 i innledningsdelen.
3. NFG vedtok at Matt 28 (dåpsbefalingen) leses før Mark 10 (Jesus og barna).
4. NFG vedtok en prioritering slik at det «fortrinnsvis» er «den som bærer barnet» som løfter barnet opp etter dåpen.
5. NFG vedtok at følgende ord sies ved lystenning: «Et lys/Lysene er tent for NN/NN.»
6. NFG vedtok at den avsluttende forbønnen for de døpte (og foreldre og faddere) i punkt 7 skal være et obligatorisk ledd, og ikke kunne flyttes til gudstjenestens forbønnsdel.

Da Kirkerådet behandlet saken i juni 2016, var alle endringene som NFG vedtok, tatt til følge, med unntak av tre punkter. Dette betød at den utvidede treenighetshilsenen ikke ble et alternativ i dåpsliturgien (pkt 14) og at Joh 3,16 ble beholdt som obligatorisk lesning i dåpens innledende del, slik også et klart flertall av høringsinstansene gikk inn for (pkt 15).

Kirkerådet gjorde følgende endringer i forslaget som ble forelagt:

- I den innledende takkebønnen for barnet ble formuleringen «og har skapt oss til fellesskap med deg» endret til «og har skapt oss *i ditt bilde*».
- Joh 3,16 ble endret til å bli et *valgfritt* ledd.
- Presentasjonen av barnet ble obligatorisk: «Barnet kan vendes mot menigheten» ble endret til «Barnet *vendes* mot menigheten».
- Anbefalingen om at barnet vendes mot menigheten «fortrinnsvis av den som bærer barnet» ble strøket.
- Ved selve dåpshandlingen ble navnet på barnet tatt inn igjen, slik det er i 2011-liturgien: («*NN*, etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg...»)

Med disse endringene fattet Kirkerådet følgende vedtak (KR 20/16):

1. Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til revidert dåpsliturgi med de endringer som fremkom i møtet.
2. Saken oversendes Bispemøtet for læremessig uttalelse.
3. Kirkerådet ber om å få saken tilbake til sitt møte 5. -7. oktober med tanke på å fremme saken for behandling i KM 2017.

Vedtatt med 14 mot 1 stemme.

Da Bispemøtet gav sin læremessige uttalelse til dåpsliturgiforslaget fra Kirkerådet, fattet Bispemøtet følgende vedtak (sak BM 21/16):

Bispemøtet har behandlet sak om revisjon av dåpsliturgien, som er oversendt fra Kirkerådet.

Dåpsliturgien er et helt sentralt element i luthersk kirkeliv. Det er en ordening for et av sakramentene og uttrykker grunnleggende elementer i vår kristne tro. Dåpen representerer en bred kontaktflate og et folkekirkelig møtepunkt.

Det legges til grunn at dåpsliturgien har vært grundig utredet, behandlet i flere organer og vært gjenstand for en omfattende høringsprosess. Det som nå foreligger, gjenspeiler synspunkter og vurderingsmomenter som er fremmet tidligere i prosessen.

Bispemøtet vil generelt gi uttrykk for at den reviderte liturgien kommer til rette med det meste av den kritikk som ble reist mot den gjeldende liturgien, og representerer en tydelig forbedring på flere punkter. Bispemøtet mener samtidig at liturgien på enkelte punkter fortsatt har et potensiale for forbedring.

På ett punkt har Bispemøtet en innvending som berører liturgiens læremessige og teologiske innhold. De foreslåtte formuleringer fra Kirkerådet i bønningen før dåpen (pkt 6) kommuniserer luthersk dåpsteologi på en utilstrekkelig måte. De underkommuniserer at synd og død er blivende realiteter i den døptes liv. Bispemøtet ber derfor om at dette blir gjort om, slik at det i stedet for to alternativer bønner, bare blir én bønn, formulert slik:

*Barmhjertige Gud, takk for at dåpens vann ved ditt ord er en nådens kilde, der du tilgir oss vår synd, frelser oss fra dødens makt og gir oss løfte om det evige liv.
Send din ånd så NN som døpes reises opp til det nye livet med Jesus Kristus vår Herre.*

Det foreslås for Kirkerådet å ta denne endringen til følge. Av hensyn til at denne bønningen bes kun én gang også når det er flere som blir døpt, anbefales det en justering i anvisningen i bønningen, slik: «Send din Ånd så *hun/han/de* som døpes...».

Saksorientering til de enkelte punktene i liturgiforslaget

I det følgende kommenteres de enkelte punktene i forslaget til revidert dåpsliturgi, særlig med tanke på hva som er likt og hva som er forskjellig fra gjeldende dåpsliturgi fra 2011. I et eget vedlegg er det gjort nærmere rede for selve høringen om revidert dåpsliturgi, noe som gir en utdypende forståelse av de enkelte punktene som kommenteres kortfattet nedenfor i dette saksdokumentet.

0 Generelt om forslaget til revidert dåpsliturgi

I høringen om revidert dåpsliturgi gav mange uttrykk for at høringsforslaget svarte godt til kritikken som har vært rettet mot dåpsliturgien fra 2011. Liturgien «flyter bedre», regien er strammere, gjentakelsene er færre, bønnespråket er bedre og i hovedsak var forslaget «på god vei».

Flere ønsker imidlertid at liturgien blir enda kortere innenfor hovedgudstjenestens ramme. I dåpsliturgiforslaget som nå legges fram, er antall ord redusert. Når en ser bort fra alle ledd som er helt identiske (skriftlesninger, forsakelsen og troen mm) viser en sammenlikning at 2011-liturgien har 452 ord, mens det nye forslaget har 390 ord. I revisjonsprosessen har mange påpekt at det som ofte forlenger dåpsliturgien, er omstendelige praksiser ved lystenning og presentasjon og småsnakk fra prestens side. Flere har også fremhevet at antall ord ikke er det viktigste, men at liturgien flyter naturlig og godt. Denne *flyten* har mange opplevd som et problem i 2011-liturgien.

Også forslaget som Kirkerådet etter høringen sendte til Bispemøtet for læremessig uttalelse, fikk generelt positiv omtale: «Bispemøtet vil generelt gi uttrykk for at den reviderte liturgien kommer til rette med det meste av den kritikk som ble reist mot den gjeldende liturgien, og representerer en tydelig forbedring på flere punkter. Bispemøtet mener samtidig at liturgien på enkelte punkter fortsatt har et potensiale for forbedring.» (BM sak 21/16)

Dermed synes det som at mye er oppnådd med dette forslaget til revidert dåpsliturgi.

1 Mottakelse til dåp

- A) I *velkomstordene* etter treenighetshilsenen er innledningsordene «Med takk og glede...» beholdt fra 2011-liturgien. Men nå er fokus flyttet fra at *menigheten tar i mot* til at både menigheten og dåpsfamiliene «bringer» barna til Gud.

I likhet med 2011-liturgien er det første som sies om dåpen, at «Gud tar imot oss». Men mens 2011-liturgien fortsatte med å si noe om hva vi i dåpen frelses *fra* («frelser oss fra synd og død»), er dette erstattet av den positive formuleringen «forener oss med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus».

I høringen var mange opptatt av å få en mer positiv formulering i innledningsdelen (hva vi frelses *til*), og at man heller senere i liturgien uttrykker hva vi frelses *fra*. Det er lagt til bønnen ved døpefonten i starten av punkt 6 i liturgiforslaget.

- B) *Joh 3,16*. I høringen var det et klart flertall for å beholde *Joh 3,16* som obligatorisk lesning, slik både høringsforslaget, 2001-liturgien og 1981-liturgien hadde. Samtidig er det høyst ulike meninger om hvordan *Joh 3,16* fungerer og blir oppfattet i dåpsliturgien. I enkelte menigheter fremsier menigheten høyt «den lille bibel» i dåpsliturgien, mens andre menigheter frykter for at det som dåpsfølget blir sittende tilbake med, er spørsmålet om fortapelsens mulighet. Nemnd for gudstjenesteliv ønsket ikke å ha med *Joh 3,16*, blant annet fordi en ikke ønsket å legge stadig flere bibellesninger inn i dåpsliturgien, slik tendensen har vært både i 1981-liturgien og i 2011-liturgien.

I forslaget som er utarbeidet, har det ut fra høringen vært viktig å integrere *Joh 3,16* bedre i liturgien enn 2011-liturgien gjør, hvor innledningsdelen ender i lesningen av dette bibelordet. I det nye forslaget følger umiddelbart etter *Joh 3,16* en *bønn* for dem som skal døpes, hvor kjærlighetsmotivet i bibelordet («så høyt har Gud elsket verden...») er tydeliggjort. Slik skulle *Joh 3,16* kunne inngå på en bedre måte i den nye dåpsliturgien enn det gjør i 2011-liturgien. Bibelordet er nå blitt et *kan*-ledd.

- C) Takkebønnen for barnet er nå flyttet lenger frem enn den er i 2011-liturgien. Her har det vært viktig å takke Gud for barnet/dåpskandidaten og å uttrykke klart at i Guds øyne er alle mennesker «dyrebare» (Salme 72,14 og Jes 43,4). Dette er en skapelsesteologisk tydeliggjøring av at vi som mennesker, også før dåpen, er verdifulle for Gud. Samtidig ber vi om at Gud må omslutte dem som skal døpes med sin kjærlighet og «gi dem et hjem i din kirke».

2 Dåpssalme

Her er det kun mindre endringer i rubrikken (rød skrift) ved at det er presisert flere mulige plasseringer av en dåpssalme.

3 Skriftlesning

Her er *rekkefølgen* mellom lesningen av Matt 28 og Mark 10 endret til slik det var i 1981- og i 1920-liturgien, etter forslag fra Nemnd for gudstjenesteliv. Tanken bak dette er at det er mest logisk å først si noe om hvorfor vi har dåp, og deretter lese om «hvor vennlig Jesus tar imot barna». I høringen var det få høringsinstanser som fremmet dette forslaget, da det ikke var tematisert.

Introduksjonen til dåpsbefalingen/misjonsbefalingen er endret noe. Mange har vært kritiske til 2011-formuleringen «La oss høre vår Herre Jesu Kristi ord om *dåpen og troen*» da det reiser spørsmål om forholdet mellom dåp og tro på en uvant måte, som to svært atskilte ting. Tanken i 2011-liturgien var å sammenfatte at dåpsbefalingen inneholder både en ordre om å *døpe* og en ordre om å *lære dem*, hvor det siste er sammenfattet i ordet «tro». Nå er formuleringen fra 1981-liturgien tatt inn igjen: «La oss høre Jesu ord og befaling om den hellige dåp».

I introduksjonsordet til Mark 10 er det gjort en liten endring ved at «åpner Guds rike for *oss*» er endret til «åpner Guds rike for *dem*». Dette er utelukkende av språklige grunner, da flere har funnet det unaturlig å si «oss», når det handler om noe så konkret som dåpsbarna som er til stede. Poenget med «oss» i 2011-liturgien var å si at det samme Gudsrike-prinsippet gjelder for oss alle, som for barna. Derfor talte flere i høringen for å beholde «oss». Dette teologiske poenget bestrides ikke, men språklig sett er «dem» mer naturlig her.

En ny bibeltekst er innført som mulig lesning ved dåp av større barn, unge eller voksne. Det er den sentrale dåpsteksten i Rom 6,3-8.

4 Fadderansvaret

Det som ofte omtales som *fadderformaning* har fått en egen overskrift og er altså flyttet fram før Forsakelsen og troen. I 2011-liturgien kommer denne til slutt, noe som mange ikke synes har fungert godt. Denne omplassering har bred støtte i høringen, og løser et regimessig problem, ved at foreldre og faddere, som først reiser seg, blir støttet av hele menigheten som reiser seg for å fremsi forsakelsen og troen, og setter seg samtidig ned med foreldre og faddere.

I høringen har også mange fremhevet at det er mer naturlig å si hva dette ansvaret innebærer *før* de lover å «oppdra barna til et liv i den kristne forsakelse og tro», enn *etter*. De som ønsker å beholde plasseringen av dette leddet til slutt, fremhever at denne formaning ikke bør lyde som et krav eller som en betingelse for dåp, og at ordene hører mer hjemme i delen som omhandler «livet i dåpen».

Formuleringene i *fadderformaning* er noe endret fordi den endrede plassering krever det, slik det også var i 1981-liturgien: «Deres *skal være* vitner om at barnet er døpt..» De innholdsmessige formuleringene er ikke endret sammenliknet med 2011-liturgien, selv om flere høringsinstanser ønsket kortere formuleringer i dette leddet. Sammenhengen mellom dåp og trosopplæring tydeliggjøres med disse ordene.

5 Forsakelsen og troen

Her er det ingen endringer i det nye forslaget.

6 Dåpshandlingen

- A) *Bønnen ved døpefonten.* Det vises her til Bispemøtets vedtak om å slå de to alternative bønnene som var i NFGs og Kirkerådets forslag sammen til én bønn ved døpefonten. I tillegg erstatter Bispemøtet formuleringen «der du frelser oss fra synd og død» med «der du tilgir oss vår synd, frelser oss fra dødens makt». Den begrunnelsen som Bispemøtet gir for dette, er sitert tidligere i dette saksdokumentet.

Til denne endringen fra to bønner (i Kirkerådets forslag) til én bønn kan det sies at Bispemøtets formulering ivaretar de mest sentrale teologiske poengene og de beste formuleringene fra begge bønnene i Kirkerådets forslag. En kan her vise til uttrykket «ved ditt ord er en nådens kilde» fra bønn 2 i Kirkerådets forslag – og «Send din Ånd, så *hun/han/de* som døpes reises opp til det nye livet med Jesus Kristus, vår Herre» fra bønn 1.

Det nye er at formuleringen «der du frelser oss fra synd og død» erstattes av «der du tilgir oss vår synd». Bispemøtet mener at Kirkerådets formulering kan misforstås slik at den «underkommuniserer at synd og død er blivende realiteter i den døptes liv.»

At synd og død er «blivende realiteter» i den døptes liv fremgår tydelig i Luthers lille katekisme, hvor det står:

Hva betyr det å bli døpt med vann? Det betyr at den gamle Adam i oss skal druknes og dø med alle synder og onde lyster ved at vi daglig angrer og vender oss bort fra vår synd. Og det betyr at hver dag skal et nytt menneske stå opp og leve evig for Gud i rettferd og renhet.

Bispemøtets formulering om dåpen hvor Gud «tilgir oss vår synd» har god bibelsk (Apg 2,38) og økumenisk forankring, da vi i Den nikenske trosbekjennelsen sier: «Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse». Også i lutherske dåpsliturgier har det gjerne vært fremhevet at dåpen gir tilgivelse for synd.

En mulig innvending til denne formulering er at det er vanskelig å kommunisere dette perspektivet på dåp når spebarn døpes. Men ved at denne bønningen bes før dåpsfamiliene kommer fram til døpefonten, og ved å bruke pronomenet «oss» (tilgir oss vår synd), blir det klart at dette gjelder allment om menneskeheten.

Bispemøtets endring uttrykker at *tilgivelse* er et svært sentralt ord i kristen tro. Dette ordet er også fremhevet som en sentral verdi i formålsparagrafen i Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, hvor det i §1-1, annet ledd, står:

Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

- B) *Ordene ved korstegningen.* I det fremlagte forslaget er setningen i 2011-liturgien («Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn til vitnesbyrd om at du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tro på ham.») endret til en mer erklærende og bydende (performativ) tale: «Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn. Du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.»

Forslaget vant bred tilslutning i høringen. Imidlertid har noen problematisert at ordene «og tro på ham» ikke lenger er med. Dette er en svekkelse av troens betydning i sammenheng med dåpen, fremhever flere. Grunnen til at disse ordene ble tatt ut, er at en ved dåpen kan erklære og

si «du skal *tilhøre* ... Jesus Kristus», altså: du tilhører nå Kristus. Noen kan imidlertid finne det underlig å si «du skal *tro* på ham», ettersom det å tro uttrykker noe mer empirisk konstaterbart enn tilhørighetsforholdet. Ordet «tro» er for øvrig nevnt i denne delen av dåpsliturgien i spørsmålet til foreldre og faddere: «oppdras til et liv i den kristne forsakelse og tro», og i selve dåpshandlingen (Gud... har tatt deg inn i sin troende menighet»).

Imidlertid kan også denne skjelningen mellom *tilhørighet* og *tro* problematiseres, da «troen gis i dåpen» og «å tilhøre Kristus er å tro på ham». Det kan tale for at en tar inn en slik erklæring, en performativ tale både om tilhørighet til Kristus og tro på Kristus. Det kan begrunne at liturgen på dette sted sier: «Du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tro på ham». Imidlertid er ordene «og tro på ham» ikke med i det fremlagte forslaget.

C) *Erklæringen etter dåpen*. Her er erklæringen endret fra «gjort deg til sitt barn» til «født deg på ny». Bakgrunnen for dette er at den første formuleringen, som vi har brukt siden 1920, reiser kommunikasjonsmessige utfordringer ved at en spør «hvem tilhører barna før dåpen»? Tilhører de ikke Gud også da? Gud har jo skapt dem!» Samtidig er uttrykket *Guds barn* i Det nye testamentet en metafor for de kristne, for de døpte, for de troende. En kan lettere forstå denne metaforen når en tenker på voksne, som «blir Guds barn i dåpen».

Ut fra disse to hensyn – og med bred støtte i høringen - er metaforen tatt ut av den plasseringen den har i 2011-liturgien og flyttet til presentasjonen av den nydøpte, som omtales som «Guds barn, døpt inn i våre menighet og Kristi verdensvide kirke.» Også i Luthers dåpsliturgi var det den nye fødsel som ble erklært på dette sted, sammen med Den hellige ånd som nå ble gitt i dåpen.

En mindre justering av 2011-liturgien er etter høringen tatt inn i det fremlagte forslaget til erklæringen rett etter overøsingen: «Den allmektige Gud har *i dåpen* gitt deg sin hellige Ånd» i stedet for «Den allmektige Gud har *nå* gitt deg sin hellige Ånd».

Ordet «nå» kom inn i dåpsliturgien i 1981, mens 1920-liturgien lød: «Den almægtige Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader, som har gjort dig til sit barn i den hellige daap og taget dig ind i sin troende menighet, han styrke dig med sin naade til det evige liv!» MFs forslag til å erstatte «nå» med «i dåpen» gir mer fokus på *dåpen* enn på dette øyeblikket hvor overøsingen har skjedd. MF kommenterer til dette at dåpen kan forstås både som en hendelse og som en prosess og mener at bruken av «nå» i liten grad åpner for dette siste og kan «oppfattes polemisk mot konfesjonelle posisjoner som i større grad understreker dåpens prosessuelle karakter.» MF viser også til at Luthers lille katekisme, hvor dåpen forstås som den daglige omvendelse og livet med Kristus.

En kan imidlertid innvende til dette at i erklæringen rett etter overøsingen, er det dåpen som *engangshendelse* som er naturlig å aksentuere, og at det også språklig sett kan være mer naturlig å si «nå» rett etter denne hendelse. I det fremlagte forslaget er imidlertid formuleringen «i dåpen» valgt.

D) *Barnet vendes mot menigheten*. Dette er nå blitt et obligatorisk ledd, sammen med ordene som fremsies. Formuleringen «Dette er NN, Guds barn, dåpt inn i vår menighet og Kristi verdensvide kirke» erstatter de to alternative ordene i 2011-liturgien:

Dette er NN, som er døpt inn i Kristi kirke og vår menighet.

og

Dette er NN, vår søster/bror i Kristus.

Det nye forslaget utvider (*Guds barn*) og justerer altså det første alternativet, og det andre alternativet i 2011-liturgien går ut, da flere oppfattet det som intern-kristen språkbruk.

E) *Tenning av dåpslys* er fortsatt et fakultativt ledd, til tross for at det har vid økumenisk utbredelse. En ny formulering er tatt inn, men har allerede vært brukt av mange: «Et lys er tent for *NN*». Nå presiseres det at Joh 8,12 kun skal sies én gang, etter at *alle* dåpslysene er tent.

7 Bønn og lovprisning

En bønn bes til slutt i dåpsliturgien, og tre alternativer foreligger. Den siste bønnevordet nevner ikke foreldre og faddere, da det ikke alltid er naturlig, f.eks. ved dåp av voksne. Bønnevordet er tredelt:

- a. Først en takk for dåpen, med en konkretisering av hva dåpen gir.
- b. Så en bønn for den døpte på veien videre gjennom livet.
- c. En bønn for foreldre og faddere i deres oppgave overfor den døpte.

Det er kun Fadervår fra 2011-oversettelsen som er satt inn i teksten, men det er fortsatt anledning til å bruke både 1920- liturgiens og 1977-liturgiens Fadervår.

Dåpsliturgien avsluttes som tidligere med lovprisningen fra 1 Pet 1,3.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Det beregnes en sum på kr 150.000 til utgifter med klargjøring av manus, forberedelse til trykking av liturgien og annen ekstern hjelp.

For menigheten innebærer den nye dåpsliturgien kostnader ved innkjøp av supplerende ark til gudstjenestepermen. Det har til nå blitt sendt ut supplerende ark til denne permen bare én gang, og det var en vesentlig større sending til en pris av kr 152. Den nye dåpsliturgien antas å koste ca kr 50. Det må avklares nærmere hvordan den nye dåpsliturgien og vigselsliturgien kan være deler i samme sending.